

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Tambahan

Sidang 1990/91

Jun 1991

MAT 163 - STATISTIK PERMULAAN

Masa : [3 jam]

Jawab semua lima soalan. Alat pengira "non programmable" boleh digunakan. Sifir New Cambridge Elementary Statistical table disediakan.

1. (a) Yang berikut ialah suatu jadual taburan frekuensi :-

kelas	frekuensi	tanda kelas X_i	$U_i = \frac{1}{c} (X_i - D)$	U_i	$U_i f_i$	$U_i^2 f_i$
10-19	5	.	0			
20-29	10		1			
30-39	20		2			
40-49	40					
50-59	20					
60-69	10					
70-79	5					

- (i) Apakah nilai C dan D? Lengkapkan jadual di atas.
(ii) Cari 20-persentil P_{20} , median dan 80-persentil P_{80} .
(iii) Cari min dan sisihan piaawai taburan di atas.

(40/100)

- (b) Jika A dan B adalah peristiwa, dan

$$P(A) = 8/15$$

$$P(A \text{ dan } B) = 1/3$$

$$P(A/B) = 4/7$$

- (i) Cari $P(B)$, $P(B/A)$ dan $P(B/\bar{A})$, di mana $\bar{A}$ ialah pelengkap bagi A.
(ii) Sama ada A,B tak bersandar? Mengapa?

(30/100)

.../2

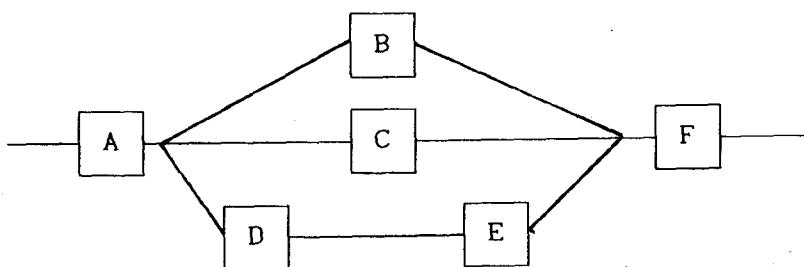
- (c) Sebiji dadu adil terus dilemparkan sehingga permukaan 1 - mata muncul untuk kali yang pertama. Katakan X ialah pembolehubah rawak bilangan lemparan yang diperlukan untuk mendapat 1 - mata untuk kali yang pertama.

(i) Dapatkan taburan bagi pembolehubah rawak X .

(ii) Cari jangkaan bagi X , dan varians bagi X .

(30/100)

2. (a) Sebuah sistem elektrik mempunyai 6 komponen dan di dalam bentuk seperti yang ditunjukkan :-

kebarangkalian peristiwa komponen-komponen itu rosak adalah

$P(A) = P(B) = P(C) = P(D) = P(E) = P(F) = 0.02$
dan kerosakan-kerosakan saling tak bersandar.

Cari kebarangkalian bahawa elektrik tidak dapat mengalir dari kiri ke kanan?

(30/100)

- (b) X dan Y adalah pembolehubah rawak dengan taburan tercantumnya berikut :-

	X Y	2	4	6	
1		0.10	0.12	0.13	0.35
3		0.12	0.20	0.07	0.39
5		0.08	0.15	0.03	0.26
		0.30	0.47	0.23	1

(i) Dapatkan taburan bagi $U = X + Y$

(ii) Cari $E(U)$, $V(U)$

(iii) Adakah X dan Y tak bersandar?

(40/100)

... /3

- (c) Skor ujian kecerdasan bagi pelajar di sebuah universiti bertaburan normal dengan $\text{min } 120$ dan sisihan piaawai 20.
- (i) Cari kebarangkalian bahawa skor seorang pelajar lebih daripada 125.
- (ii) Cari kebarangkalian bahawa min skor daripada suatu sampel rawak bersaiz 100 orang adalah lebih daripada 125. (30/100)
3. (a) Katakan satu populasi normal mempunyai varians $\sigma^2 = 4$. Kita ingin menggunakan x sebagai anggaran bagi μ , min populasi. Berapa besarkah sampel yang patut diambil supaya ralat anggaran tidak lebih daripada satu unit dengan kebarangkalian 0.95? (30/100)
- (b) Suatu populasi diketahui bertaburan normal dengan $\text{min } \mu$ dan sisihan piaawai σ . Jika diketahui
- $P(X < 300) = 0.1587$
 $P(X > 600) = 0.0228$
- apakah nilai bagi μ dan σ ? (40/100)
- (c) Suatu proses menghasilkan "chip" yang digunakan di dalam peti TV. Daripada suatu sampel sebanyak 315 cerapan, didapati 17 cerapan daripadanya tidak memenuhi spesifikasi.
- (i) Apakah anggaran bagi p , kadaranc "chip" yang tidak memenuhi spesifikasi?
- (ii) Dapatkan suatu selang keyakinan 95% bagi p , kadaranc "chip" yang tidak memenuhi spesifikasi. (30/100)
4. (a) 10 batang rokok cap-x diukur kandungan nikotinanya. Yang berikut adalah datanya (di dalam unit tertentu) : -
10.5	11.7	12.4	9.7	10.4
9.4	10.6	9.8	13.2	10.2
- (i) Dapatkan anggaran bagi min dan anggaran bagi sisihan piaawai sebatang rokok cap-x.
- (ii) Binakan suatu selang keyakinan 90% bagi min kandungan nikotina sebatang rokok ini. (30/100)

.../4

- (b) Suatu sampel sebanyak 50 cerapan diambil daripada suatu proses yang menghasilkan dawai besi. Kekuatan dawai besi itu diukur dan didapati :

$$\sum_{n=1}^{50} x_i = 510.32 \quad \sum_{n=1}^{50} x_i^2 = 7242.53$$

Beri anggaran bagi μ , kekuatan dawai besi di dalam proses ini.

Berdasarkan maklumat sampel ini, bolehkah kita terima hipotesis bahawa min kekuatan dawai besi itu ialah 11.5. Gunakan paras keertian $\alpha = 0.05$.

(30/100)

- (c) Katakan X ialah pembolehubah rawak selanjar dengan f.k.k. berikut :-

$$f(x) = \begin{cases} kx & , \quad 0 \leq x < 1 \\ 1/2 & , \quad 1 \leq x \leq 2 \\ 0 & , \quad \text{tempat-tempat lain} \end{cases}$$

- (i) tentukan nilai k
- (ii) Cari $P(x < 1/2 | x < 3/2)$
- (iii) Dapatkan fungsi taburan $F(z)$ bagi X.

(40/100)

5. (a) Di dalam suatu eksperimen, satu kumpulan 18 arnab dibahagikan kepada 2 kumpulan, kumpulan A dan kumpulan B. Kumpulan A diberi makanan khas, dan Kumpulan B diberi makanan biasa. Selepas 3 minggu, penambahan berat badan diukur, dan yang berikut ialah ringkasannya :

makanan khas

$$\begin{aligned} n_1 &= 10 \\ x_1 &= 458.7 \text{ gram} \\ s_1 &= 12.3 \text{ gram} \end{aligned}$$

makanan biasa

$$\begin{aligned} n_2 &= 8 \\ x_2 &= 410.2 \text{ gram} \\ s_2 &= 14.2 \text{ gram} \end{aligned}$$

.../5

- (i) Berdasarkan maklumat sampel-sampel ini, bina satu selang keyakinan 95% bagi $\mu_1 - \mu_2$, di mana μ_1 ialah min penambahan berat badan bagi Kumpulan A dan μ_2 ialah min penambahan berat badan bagi Kumpulan B.
- (ii) Adakah perbezaan di dalam min-min penambahan berat badan adalah secara bererti dengan paras keertian $\alpha = 0.05$?

(30/100)

- (b) Dua kaedah A dan B yang berlainan digunakan untuk mengukur kekuatan sejenis dawai. Sepuluh butir dawai dipilih secara rawak. Setiap butir dibahagi dua; kaedah A digunakan ke atas sebahagian dan kaedah B digunakan ke atas sebahagian yang lain. Yang berikut adalah datanya (di dalam unit tertentu) :-

Butir	Kaedah A	Kaedah B
1	124	130
2	130	131
3	115	116
4	127	128
5	116	110
6	132	130
7	120	124
8	123	127
9	125	128
10	128	131

Adakah 2 kaedah ini memberi ukuran yang sama? Gunakan $\alpha = 0.05$.

(30/100)

- (c) Suatu populasi bertaburan normal dengan min μ dan sisisian piawai $\sigma = 1$.

Untuk menentukan hipotesis yang mana diterima :

$$\begin{aligned} H_0 : & \quad \mu = 6 \\ H_A : & \quad \mu = 8 \end{aligned}$$

Tindakan telah dipersetujui. Tindakannya :-

Jika $\bar{x} \leq 7.2$ terima H_0 , jika $\bar{x} > 7.2$ terima H_A .

.../6

Yang berikut ialah suatu sampel :

8.8, 7.8, 6.7, 6.8, 6.4, 6.1, 7.1

H_0 diterima atau ditolak? Hitungkan ralat jenis I iaitu α dan ralat jenis II, iaitu β .

(40/100)

- 000000000 -